

Rangorde rassenlijst zegt niets over selectie van geschikte foliemais

Verfomfaaid naar meer zetmeel

Alle maisrassen kunnen onder folie gezaaid worden, maar het ene ras 'scheurt' gemakkelijker door de folie dan het andere. 'De rangorde voor de beste foliemais is anders dan die voor de gangbare rassenlijst', weet Hein-Willem Leeraar, de 'geestelijk vader' van de foliemais in Nederland. 'In Ierland werken ze met twee verschillende rassenlijsten.'

tekst Alice Booij

Hij heeft ze regelmatig aan de telefoon gehad, maistelers die met acute stress belen om te vragen of ze net als hun buurman met een stanleymesje de folie moeten opensnijden om de maisplant te bevrijden. Zelfstandig adviseur Hein-Willem Leeraar moet er nog om glimlachen. 'We telen natuurlijk pas vier jaar foliemais in Nederland. We weten meer niet dan wel.'

En om een antwoord te geven op de vraag of alle maisrassen geschikt zijn om onder folie te telen, antwoordt Leeraar dan ook: 'Ja, uiteindelijk komen alle rassen erdoorheen, de folie opensnijden is niet nodig.'

Er zijn echter wel grote verschillen tussen rassen, geeft ook Siebrand Veltman van Visscher-Holland aan: 'Bij alle kwekers vind je rassen die minder geschikt zijn. Wat echter ontbreekt, is onafhankelijk onderzoek. We werken dus vooral met die rassen waarmee goede ervaringen zijn opgedaan.'

Knikkende planten

Zo'n zeven tot acht weken na het zaaien is de mais zo groot geworden dat ze door de folie heen komt. 'Eigenlijk knikken de planten,

net als een buigende vinger', legt Leeraar uit. 'Ze gaan niet met hun groeipunt door de folie.' De druk van de knikkende planten wordt uiteindelijk zo groot dat de folie barst en de plant erdoor komt. 'Heel vaak zie je dan helemaal verfomfaaide planten, omdat ze een tijdje in de knel gezeten hebben. Dat komt allemaal weer goed', verzekert Leeraar.

Leeraar voegt toe dat de plant na de 'doorbraak' ook wat geel wordt. 'Ook daar kregen we heel veel vragen over. Op school hebben we geleerd dat gele planten een tekort aan stikstof betekent. We hebben veehouders er echt van moeten overtuigen dat ze niet op de trekker moesten springen om kunstmest te gaan strooien. En loonwerkers moesten we vertellen dat het geen gele bladpuntenziekte is.' De gele mais ontstaat doordat de plant van het warme klimaat onder de folie in de koude bovenlucht terecht komt. 'Onder de folie is het wel veertig graden, de plant komt van de magnetron in de koelkast', vergelijkt Leeraar.

Eerder zaaien, vroeger oogsten

Het lijken wat gekscherende opmerkingen van Leeraar, maar hij wil er maar mee aange-

Bijna 400 gram zetmeel

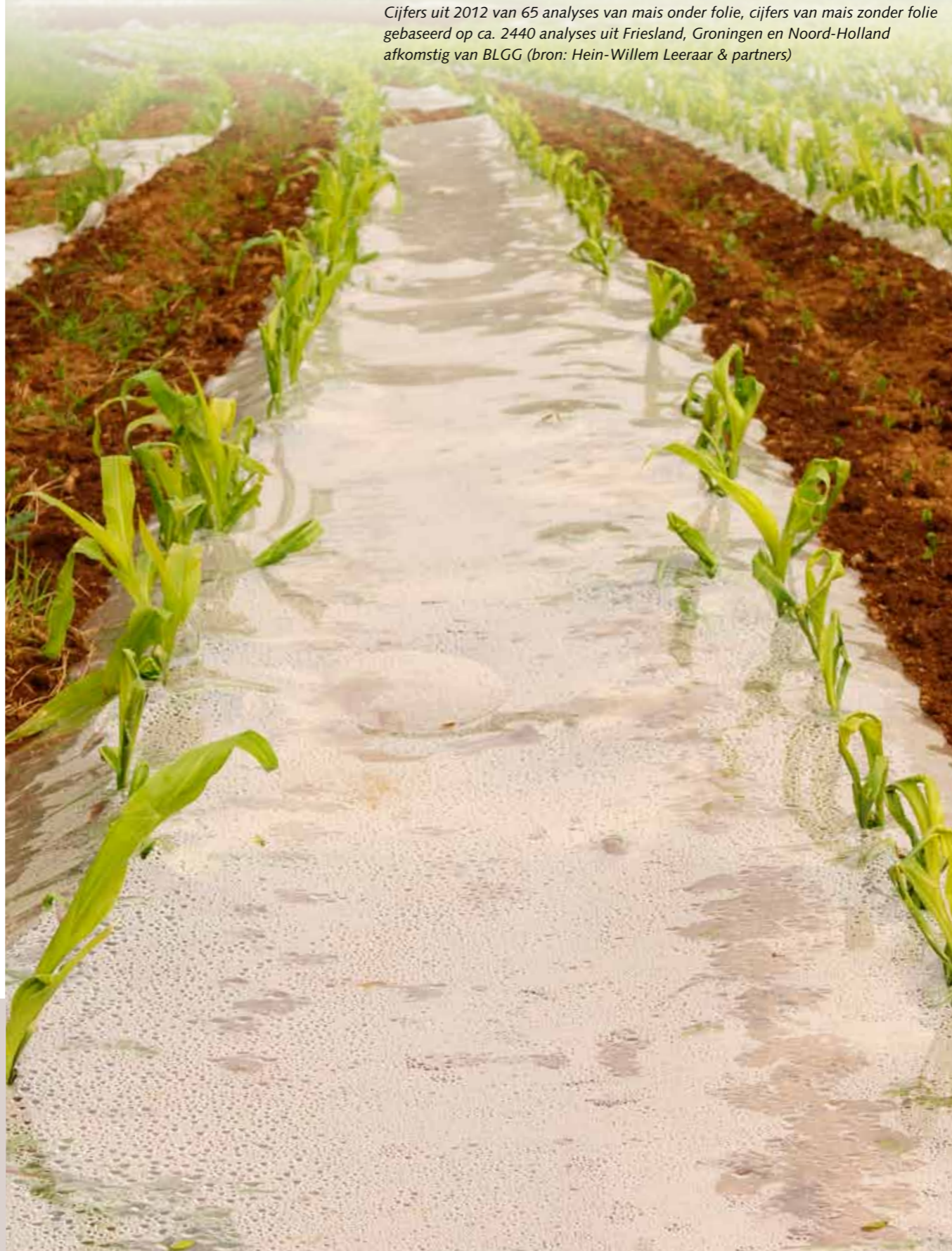
Afgelopen jaar is er in Nederland ongeveer 1200 hectare mais onder folie gezaaid. Hein-Willem Leeraar heeft 65 voederwaardeanalyses verzameld. 'Gemiddeld scoren ze 399 gram zetmeel, het gemiddelde in Noord-Nederland ligt rond 351 gram zetmeel.'

De opbrengst kwam het afgelopen jaar uit op

zo'n 14 ton droge stof. 'Met een variatie tussen de 7 en 21 ton droge stof per hectare.' En in die meeropbrengst van zetmeel per hectare ligt ook de succesfactor, denkt Leeraar. 'Bij 500 tot 1000 kilo meer zetmeel van een hectare kan het uit om 250 euro extra uit te geven om de mais onder folie te zaaien.'

	hectares	ton ds/ha	zetmeel (onder folie)	zetmeel (zonder folie)
2009	27	12,2	377	330
2010	85	14,5	388	330
2011	478	14,0	403	340
2012	1207	14,0	399	351

Cijfers uit 2012 van 65 analyses van mais onder folie, cijfers van mais zonder folie gebaseerd op ca. 2440 analyses uit Friesland, Groningen en Noord-Holland afkomstig van BGG (bron: Hein-Willem Leeraar & partners)

ven dat er nog veel onbekend is over het telen van foliemais. 'Het is uit Ierland komen overwaaien. Met zo'n nat en dus ook koud klimaat hebben ze daar het zaaien onder foliemais ontwikkeld, anders konden ze helemaal geen mais telen.'

Nederland heeft nu zo'n vier jaar ervaring met foliemais, vooral in het noorden. Leeraar: 'Follemais biedt de kans om eerder te zaaien. Aan de ene kant willen we het groeiseizoen langer maken, om zo de mais meer tijd te geven om helemaal af te rijpen. Aan de andere kant kunnen we op kleigrond eerder oogsten en zo structuurschade voorkomen.'

Ook over de meest geschikte rassen voor foliemais zijn er nog veel vragen. 'We hebben het eerste jaar veel Justina gezaaid, maar dat ras is in 2011 helemaal door de mand gevallen door de oogvlekkenziekte.' Ook een veelgezaaid ras als Ronaldinho is gezaaid onder folie. 'Maar die komt heel onregelmatig op en heeft bovendien een wat erectofiele, verticale, stand. Om het onkruid zo min mogelijk kans te geven, hebben we juist belang bij maisrassen die vroeg sluiten, een meer planofiele, horizontale, stand dus.' Hét ras om te zaaien onder folie kan Leeraar dan ook niet noemen. Al heeft P8000 in 2011 en 2012 veelbelovende resultaten laten zien, zo onderschrijft ook Veltman. 'Ook LG 30.211 deed het goed', voegt Veltman toe. In Borelli ziet Leeraar een potentiële kandidaat.

Niet te vroeg

Leeraar heeft door schade en schande geleerd dat de heel vroege rassen niet het beste scoren. 'Die rassen zijn juist sterk geselecteerd op koudetolerantie. Op de een of andere manier hebben die meer moeite met de temperatuurswisseling onder en boven de folie. We hebben er Eskimo's van gemaakt en nemen ze dan mee naar de Sahara.' In Ierland zijn zelfs twee rassenlijsten beschikbaar: één voor gangbare maisteelt en één voor teelt van mais onder folie. 'Dat geeft wel aan dat de geschiktheid voor folieteelt de rassenvolgorde aardig op zijn kop gooit.'

En 2012 leverde nog meer leermomenten op. 'De moeilijke, zware kleigronden gaven juist de beste resultaten', geeft Leeraar aan. 'De lichtere gronden zijn meer gevoelig voor slomp, terwijl we in het natte voorjaar wel met zo'n 1500 kilo zwaardere machines de foliemais zaaien. De machine wordt hierop aangepast.'

Ook bleek dat vroeg zaaien een optimum kent. 'Je kunt ook té vroeg zaaien', weet Leeraar. 'Als het lang koud en nat blijft, is dat nadelig voor de jonge maisplanten.' Je weet dit echter pas achteraf. 'Het optimale zaaitijdstip is zo'n twee weken voor de gangbare zaai. Het ontwikkelingsvoordeel van de plant is er sowieso dankzij het "magnetroneffect" van de folie en daarmee kan de mais in de maanden juli en augustus voordeel halen uit bijna twintig procent meer fotosynthese dan in augustus en september. Dat helpt de mais aan een hoger zetmeelgehalte.'